

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Elżbieta Karska

w sprawie z protestu T. K. M.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,

z udziałem Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji

Wyborczej

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w

dniu 27 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Tomasz Demendecki

Tomasz Przesławski

Elżbieta Karska

UZASADNIENIE

T. K. M. (dalej: „wnoszący protest”) pismem z 16 czerwca 2025 r. wniósł protest przeciwko ważności wyborów Prezydenta RP przeprowadzonych w dniu 1 czerwca 2025 r.

Prokurator Generalny pismem z 24 czerwca 2025 r. wniósł o uznanie protestu za niezasadny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protesty wyborcze pozostawiono bez dalszego biegu.

Zgodnie z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”), protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Stosownie do brzmienia art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W świetle art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków formalnych.

Podkreślić także należy, że protest wyborczy jako pierwsze pismo procesowe w sprawie powinien odpowiadać warunkom formalnym określonym w art. 126 i nast. k.p.c. Niezbędne jest zatem, aby protest wyborczy zawierał:

1. oznaczenie podmiotu wnoszącego protest z podaniem jego adresu i numeru PESEL;
2. wniosek o stwierdzenie nieważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej;
3. zarzuty;
4. przedstawienie lub wskazanie dowodów, na których oparto zarzuty;
5. uzasadnienie zarzutów;
6. własnoręczny podpis skarżącego lub jego pełnomocnika.

Ponadto, jeśli protest wyborczy składa osoba przebywająca za granicą lub na polskim statku morskim protest musi dodatkowo zawierać oznaczenie pełnomocnika zamieszkałego w Polsce lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w Polsce wraz ze wskazaniem ich adresów.

Sąd Najwyższy uchwałą z 25 października 2023 r., I NZP 8/23, której nadano moc zasady prawnej, jednoznacznie stwierdził, że „w postępowaniach zainicjowanych protestami przeciwko ważności wyborów: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta

Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277, ze zm.), a także w postępowaniu zainicjowanym protestem przeciwko ważności referendum, o którym mowa w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851, ze zm.), nie mają zastosowania przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 130^{1a} § 1-3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1550, ze zm.)”. W sprawach dotyczących protestów wyborczych nie wzywa się zatem wnoszących protest do uzupełnienia braku formalnego pisma

Z załączonego do protestu pełnomocnictwa nie wynika, aby umocowanie do działania obejmowało także postępowania przed Sądem Najwyższym. Sąd Najwyższy nie jest bowiem urzędem ani instytucją użyteczności publicznej, a takie jednostki zostały wymienione w pełnomocnictwie z 11 października 2022 r. Złożenie protestu wyborczego nie było objęte posiadaniem przez K. M. pełnomocnictwie. W treści pełnomocnictwa powinno być ujawnione, że obejmuje ono działanie przed Sądem Najwyższym.

Dlatego też przyjąć należy, że wniesiony protest obarczony jest brakiem formalnym o charakterze nieusuwalnym.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 322 § 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

MR

[a.ł.]